

Στο φως του Αιγαίου

Τούτες τις μέρες στην "Εθνική Πινακοθήκη" εκθέτει ο καταξιωμένος ζωγράφος- χαράκτης **Κώστας Γραμματόπουλος**. Η έκθεσή του είναι ένα κορυφαίο εικαστικό γεγονός του τόπου μας. Προτρέπω όλους τους φιλότιμους να επισκεφθούν τούτη τη μοναδική έκθεση. Ανάμεσα στ' άλλα ο Κ. Γραμματόπουλος επιτέλεσε κι ένα απίθανο ιστορικό γεγονός. Με τις έγχρωμες χαράξεις κατάργησε το διαχωρισμό ανάμεσα στη ζωγραφική και τη χαρακτική. Ενοποίησε τούτο το ξεχωριστό κλάδο της εικαστικής δημιουργίας σε πρωτοφανή ενότητα με τη χαρακτική. Έκαμε έγχρωμες χαράξεις που είναι πραγματικοί ζωγραφικοί πίνακες. Ο Κωνσταντινοπουλίτης Γραμματόπουλος, καθηγητής, προπρύτανης της "Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών" παρουσίασε ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς του σ' αυτή την αναδρομική έκθεση.

Εκτίθενται και μερικά ζωγραφικά έργα του, ασπρόμαυρες χαράξεις, χαλκογραφίες με μυθολογικά θέματα. Μα το ευρηματικό του Γραμματόπουλου είναι ότι διεύρυνε τον κλάδο της χαρακτικής σε διεθνή κλίμακα. Όπως είναι γνωστό το λευκό του χαρτιού ήταν το φως της χάραξης. Και από τούτο το λόγο τα χαρακτηριστικά έργα ήταν μικρών διαστάσεων και έπρεπε να βλέπονται από κοντά. Ο Γραμματόπουλος φώτισε το χαρακτικό έργο με μια λευκή πλάκα που εναπέθετε τελικά πάνω στη χάραξη κι έδινε φως με το λευκό χρώμα. Μ' αυτόν τον ευρηματικό τρόπο φιλοτέχνησε έργα μεγάλων διαστάσεων (2χ1,70). Τα μυθολογικά του θέματα δε σχετίζονταν με τα παρόμοια που έγιναν από το δυτικό κόσμο. Όλα αυτά τα μορφοπλαστικά στοιχεία της τέχνης μένουν αδρανή ή γονιμοποιούνται από το πνεύμα που τα εμψυχώνει. Και το πνεύμα του Γραμματόπουλου συνθέτει ενορχηστρωμένους χρωματικούς ήχους και λυρικά σονέτα.

Η ζωγραφική του γεννιέται κι αναπτύσσεται κάτω από αίθριους ουρανούς και μεσογειακούς ήλιους. Οραματίζεται Αιγιοπελαγίτικα ακρογάλια, λευκά φτερά να κτίζουν νησιώτικα σπίτια, αρμυρίκια και βότσαλα.

Με την πανάρχαια ταξιδιάρικη φύτρα του τόπου μας, ζωγράφισε πλεούμενα σε λουλακίες θάλασσες, με όρτσα όλα τα πανιά, έτοιμα για αποδημία. Κι όλα μαζί όπως βλέπετε στην έκθεση συνθέτουν έναν ιδανικό κόσμο, λουσμένο σε φως και ρυθμό.

Παρουσιάζει ο καλλιτέχνης έναν κόσμο που περπατά επί πτερύγων ανέμων. Κι από πού ξεκινά τούτη η υπέρβαση του Γραμματόπουλου; Μήνες φυλετικές, υπνώτουςες αρχαϊκές μορφές, εικαστικά σύμβολα, που πάνω τους η ανθρωπότητα εναπέθεσε την ερμηνεία του κόσμου και της ζωής.

Γνωρίζει ασφαλώς ο Γραμματόπουλος πως για να συντελεστεί η εικαστική γένεση, ο καλλιτέχνης είναι ελεύθερος, είναι αδέσμευτος από κάθε τυποποιημένο φραγμό. Μπορεί ν' αναθεωρεί, να τροποποιεί, να μεταβάλλει το οπτικώς ορώμενο "να ψεύδεται ως δει" κατά την Αριστοτελική ρήση. Κι ο Γραμματόπουλος ψεύδεται όταν φιλοτεχνεί εκείνους τους απίθανους πίνακες που αποκαλεί "Αιγαίο".

Κι άλλοτε μίλησα σχετικά για το "Αιγαίο" του Γραμματόπουλου. Μέσα σ' αυτό τον περιεκτικό τίτλο θέλησε να περικλείσει, το μυθοπλαστικό απόηχο τούτης της θάλασσας που προσδιόρισε τη μοίρα του τόπου μας και την ανθρωπών της. Να συλλάβει την αισθητική της συγκίνηση, από τους αιωνόβιους δρόμους, που περπάτησαν περίλαμπρες μορφές τέχνης, πρωτόγνωροι φιλοσοφικοί στοχασμοί και διασταυρώθηκαν λαοί και πολιτισμοί. Εμπνεύστηκε ο Γραμματόπουλος από τα Αιγιοπελαγίτικα νησιά που ουσιαστικά ήταν πατήματα στη διακίνηση της ιστορίας, που μετέφερε ρυθμούς και αρμονίες, στοχασμούς και θρησκείες, ανατάσεις και καταπτώσεις.

Πάνω από το Αιγαίο ενώθηκαν λυρικές φωνές, που έρχονταν από τις ακτές της αισθαντικής Ιωνίας.

Υμνολόγια εωθινά από το ψαλμωδικό Βυζάντιο. Θρακιώτικες ορφικές λίρες, κρίνα της Κνωσού και οι Ολύμπιοι γέμισαν τις άσωτες αμμουδερές παραλίες με Τρίτωνες και νύμφες.

Το Αιγαίο περιβρέχει και την Αττική που προσκόμιζε τη συμφιλίωση του κορμιού με το πνεύμα, τη νηφαλιότητα, τον ορθό λόγο, αφού ο Θεός "αεί γεωμετρείν".

Αυτό το Αιγαίο ζωγράφισε ο Γραμματόπουλος.

Κριτική:

Νίκος ΑΛΕΞΙΟΥ